

1. Ehdollinen todennäköisyys: Synnytyksessä erimunaisten kaksosten todennäköisyys on $n. 1/250$ ja samanmunaisten $n. 1/300$. Elvis Presleyllä oli kaksoisveli (joka kuoli synnytyksessä). Mikä on todennäköisyys, että Elviksellä oli identtinen kaksoisveli? Voit olettaa, että pojan tai tytön syntymisen todennäköisyys on $\frac{1}{2}$. (Tehtävä poimittu kirjasta Gelman et al: Bayesian Data Analysis).
2. Olkoon tietyn valmistajan energiansäästölamppujen eliniän jakauma eksponentiaalinen tiheysfunktiolla $p(y|\theta) = \theta e^{-\theta y}$, missä parametrilla θ on priorijakauma $p(\theta) = \frac{\alpha^r}{\Gamma(r)} \theta^{r-1} e^{-\alpha\theta}$. Meillä on havaintoaineisto $y = (y_1, \dots, y_n)$. Johda θ :n posteriorijakauma ja sen odotusarvo (Bayes-estimaattori olettaen, että käytetään neliötappiofunktiota).
3. Havaitaan, että onnistumisten lukumäärä n :ssä riippumattomassa Bernoulli-kokeessa, joissa onnistumisen todennäköisyys on vakio θ , on k , $0 \leq k \leq n$. Oletetaan, että todennäköisyys θ noudattaa Beta-jakaumaa parametreilla α ja β . Määritä θ :n Bayes-estimaattori, joka minimoi neliöllisen tappiofunktion.
4. Vakuutusyhtiö arvioi, että noin 20% matkustajista ostaa lentovakuutuksen. Suhde vaihtelee terminaaleittain ja yhtiö arvioi, että vaihtelun keskihajonta on 10%. Eräässä terminaalissa tehdyn satunnaisotoksen perusteella vain 5 matkustajaa 50 matkustajasta osti vakuutuksen. Estimoi lentovakuutuksen ostavien matkustajien todellinen osuus tämän terminaalin käyttäjistä. (Vihje: Oleta priorijakaumaksi beta-jakauma ja käytä edellisen tehtävän tulosta)
5. a) Luentodioissa s. 11 estimoititiin uuden lääkkeen markkinaosuutta. Priorijakauma oli $Tas(0.05, 0.15)$. BUGS-esimerkissä oletettiin, että 100 havainnon otoksessa 20 henkilöä sanoi käyttävänsä uutta lääkettä. Piirrä posteriorijakauman tiheysfunktion käyrä käyttäen R:ää tai jotain muuta ohjelmistoa.
b) Luentodioissa s.15 estimoititiin rakkularuostesienen esiintyvyyttä metsässä. Kirjoita mallille BUGS-koodi ja määritä simuloimalla väli, jolla esiintyvyys 95% todennäköisyydellä on, kun havaintoaineisto on

17 9 10 8 13

Priorijakauman odotusarvoksi oletetaan 20.